

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија, издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ И ЗАЕМНА ЗАШТИТА НА ИНВЕСТИЦИИТЕ МЕЃУ МАКЕДОНСКАТА ВЛАДА И ВЛАДАТА НА КРАЛСТВОТО ХОЛАНДИЈА

Се прогласува Законот за ратификација на Договорот за поттикнување и заемна заштита на инвестициите меѓу Македонската влада и Владата на Кралството Холандија, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 25 февруари 1999 година.

Број 07-866/1
25 февруари 1999 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Киро Глигоров, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
д-р Саво Климовски, с.р.

З А К О Н

ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ И ЗАЕМНА ЗАШТИТА НА ИНВЕСТИЦИИТЕ МЕЃУ МАКЕДОНСКАТА ВЛАДА И ВЛАДАТА НА КРАЛСТВОТО ХОЛАНДИЈА

Член 1

Се ратификува Договорот за поттикнување и заемна заштита на инвестициите меѓу Македонската влада и Владата на Кралството Холандија, склучен во Скопје на 7 јули 1998 година.

Член 2

Договорот во оригинал на македонски, холандски и англиски јазик гласи:

ДОГОВОР

за поттикнување и заемна заштита на инвестициите меѓу
Македонската Влада и Владата на Кралството Холандија

Македонската Влада и

Владата на Кралството Холандија

(нивните држави во натамошниот текст "договорни држави"),

Со желба да ги зајакнат традиционалните пријателски односи и да ги зголемат и засилат меѓусебните економски врски, посебно во однос на инвестициите од страна на државјани од едната договорна држава на територијата на другата договорна држава,

Потврдувајќи дека договорот за третманот што ќе биде обезбеден за таквите инвестиции, ќе го стимулира протокот на капитал и технологија и економскиот развој на договорните држави и дека е пожелен праведен и еднаков третман на инвестициите,

Се договорија за следново:

Член 1

За целите на овој Договор:

(а) поимот "инвестиции" го означува секој вид на средства и посебно, иако не исклучително:

I. движен и недвижен имот како и други права "ин рем" во однос на секој вид средства;

II. права остварени од акции, обврзници и други видови на интереси во друштва и заеднички вложувања;

III. побарувања на пари, за други средства или изведба што има економска вредност;

IV. права во доменот на интелектуалната сопственост, технички процеси, good-will и know-how;

V) права кои произлегуваат од јавните закони или од договор, вклучувајќи ги правата на истражување, испитување, искористување и експлоатација на природните ресурси.

б) поимот "државјани" во случајот на двете договорни држави, го подразбира следново:

I. физички лица кои имаат државјанство на таа договорна држава;

II. правни лица формирани според законите на таа договорна држава;

III. правни лица кои не се формирани во согласност со законите на таа договорна држава, туку се контролирани, непосредно или посредно од физички лица кои се дефинирани во I или правни лица кои се дефинирани во II.

в) територија во однос на двете договорни држави означува:

I. македонска територија, подразбирајќи области на копно, вода и воздух врз кои македонската договорна држава остварува суверени права и јурисдикција во согласност со меѓународното право.

II. холандска територија, вклучувајќи го секое подрачје кое се граничи со територијалното море во рамките на кое холандската договорна држава, во согласност со меѓународното право, остварува јурисдикција или суверени права во однос на морското дно, подморјето и неговите приклучни води и нивните природни извори;

г) терминот "приходи" ќе означува пари стекнати по основ на инвестиција и посебно, иако не исклучително, профит, камата, дивиденди, надомест по основ на лиценци, како и друг сличен надомест.

Член 2

Секоја од договорните држави, во рамките на своите закони и прописи, ќе ја поттикнува економската соработка, преку заштита на инвестициите од страна на државјани од другата договорна држава на својата територија. Согласно со нејзините права за остварување на моќта која произлегува од нејзините закони или прописи, секоја договорна држава ќе дозволи такви инвестиции.

Член 3

(1) Секоја договорна држава ќе обезбеди правен и еднаков третман на инвестициите на државјани на другата договорна држава и нема да ги влошува, со неправилен или дискриминаторски мерки, работата, упарувањето, одржувањето, користењето, уживањето или продажбата на инвестициите на тие државјани. Секоја договорна држава ќе обезбеди целосна физичка безбедност и заштита на таквите инвестиции.

(2) Посебно, секоја договорна држава ќе обезбеди третман на таквите инвестиции кој во секој случај нема да биде помалку поволен од оној кој ќе биде обезбеден на инвестициите на своите државјани или на инвестициите од трета држава. во зависност од тоа кој третман е поволен за односните државјани.

(3) Доколку договорната држава доделила посебни предности за државјани од трета држава по пат на договори со кои се формираат царински униии, економски униии, монетарни униии или

слични институции, или врз основа на времени договори кои вџдат до акви униии или институции, таа договорна држава нема да биде обврзана да доделува такви предности на државјани од другата договорна држава.

(4) Секоја договорна држава ќе се придружува кон секоја обврска што ја преземала во врска со инвестициите на државјани од другата договорна држава.

(5) Доколку, одредбите од законот на една од договорните држави или обврските од меѓународното право кои постојат во моментот или се пропишани подоцна помеѓу договорните држави во дополнение на постојниот договор содржат пропис, било општ или посебен, кој им дава право на инвестициите од страна на државјаните од другата договорна држава на поповолен третман од оној кој е даден со постојниот договор, таквите прописи, до оној степен до кој се поповолни ќе бидат померодавни од постојниот договор.

Член 4

Во однос на даноци, такси, давачки и фискални одбивања и ослободување, секоја договорна држава ќе одобри на државјаните на другата договорна држава кои се вклучени во економската активност на нејзината територија, третман не помалку поволен од оној кој го одобрува за своите државјани или за државјани од трета држава кои се во исти околности, во зависност од тоа кој третман е поповолен за односните државјани. Меѓутоа, за таа, цел нема да се земат предвид било кои фискални предности, одобрени од таа држава:

- а) според договор за одбегнување на двојното оданочување; или
- б) по основ на нејзиното учество во царинска унија, економска унија или слична институција; или

(в) врз основа на реципроцитетот со трета држава.

Член 5

Договорните држави ќе гарантираат дека плаќањата кои се однесуваат на инвестиција можат да се пренесуваат. Преносите ќе се вршат во конвертибилна валута, без рестрикција или доцнење. Таквите пренесувања вклучуваат посебно, иако не исклучително:

- (а) добивка, камата, дивиденди и друг тековен приход;
 - (б) неопходни средства
- (i) за набавка на сурови или помошни материјали, полупреработени или финални производи,

или

(ii) за замена на основните средства за да се обезбеди континуитет на инвестицијата;

(в) дополнителни средства неопходни за развојот на инвестицијата;

(г) средства за отплата на заеми;

(д) приходи од авторски права или такси;

(ѓ) приход на физички лица;

(е) средства од продажба или ликвидација на инвестиции;

(ж) компензација во случај на експропријација, согласно со член 6;

(з) плаќања кои произлегуваат од член 7.

Член 6

Ниту едната договорна држава нема да презема мерки кои, посредно или непосредно, ќе ги спречуваат државјаните од другата договорна држава во нивните инвестиции, доколку следниве услови не се исполнети:

(а) мерките да се превземени од јавен интерес и според постојните закони;

(б) мерките не се дискриминаторски или спротивни на обврските дадени од договорната држава што ги превзема мерките;

(в) мерките се превземени со праведна компензација. Таквата компензација ќе претставува оригинална вредност на предметната инвестиција, ќе вклучува камата со нормална комерцијална стапка до датумот на плаќање и ќе биде платена и пренесена, без задоцнување, во земјата која ќе биде одредена од предметните побарувачи, во валута на земјата чии државјани се побарувачите или во друга конвертибилна валута прифатена од побарувачите.

Член 7

На државјаните од договорната држава кои ипретрпуваат штети во нивните инвестиции на територијата на другата договорна држава како последица на војна или вооружен конфликт, револуција, вонредна состојба во државата, револт, немири или востанија, другата договорна држава ќе им одобри реституција;

надомест, компензација или друго намирување, не помалку поволно од она што таа договорна држава го одобрува на своите државјани или на државјани од трета земја, во зависност од тоа што е поповолно за односните државјани.

Член 8

Доколку, инвестициите на државјанин од една договорна држава се осигурени од некомерцијални ризици или на друг начин дозволуваат плаќање на компензација во однос на таквите инвестиции според систем кој е воспоставен од закон, пропис или владин договор, секоја суброгација на осигурителот или реосигурителот или агенција назначена од едната договорна држава во однос на правата на споменатото државјанин во согласност со условите на тоа осигурување или според друго дадено осигурување ќе бидат признаени од другата договорна држава.

Член 9

Секоја договорна држава се согласува, секој правен спор што ќе настане меѓу таа договорна држава и државјанин од другата договорна држава во врска со инвестициите на тој државјанин на територијата на првата договорна држава, да го поднесе до Меѓународниот центар за разрешување на спорови во врска со инвестиции, за разрешување по пат на помирување или арбитража според Конвенцијата за разрешување на спорови поврзани со инвестициите, помеѓу државјаните на други држави, потпишана во Вашингтон на 18 март 1965 год. Правно лице кое е државјанин на едната договорна држава и кое пред да настане таквиот спор е контролирано од државјани на другата договорна држава, во согласност со член 25 (2) (б) од Конвенцијата, за целите на таа Конвенција ќе биде ретирано како државјанин на другата договорна држава.

Член 10

Одредбите на овој договор, од датумот на влегување во сила ќе важат и за инвестиции кои се направени пред тој датум. Одредбите на овој договор нема да се применуваат на спорови кои се однесуваат на инвестиции што се предмет на процедура за разрешување на спор според Договорот за заштита на инвестициите помеѓу Социјалистичка Федеративна Република Југославија и Кралството Холандија од 16 февруари 1976 год. Во тој случај, последниов договор ќе продолжи да се применува на тие инвестиции, а кој се однесува на споровите кои се наведени, се додека конечно не се разрешат овие спорови.

Член 11

Секоја договорна држава може да и предложи на другата договорна држава да се направат консултации по било кое прашање поврзано со толкувањето или примената на овој договор. Другата договорна држава ќе му посвети соодветно внимание на тој предлог и ќе одобри адекватна можност за такви консултации.

Член 12

(1) Било кој спор меѓу договорните држави во врска со толкувањето или примената на овој договор, кој не може да се разреши во прифатлив временски период по пат на дипломатски преговори, освен ако договорните држави не се договорат поинаку, ќе биде поднесен по барање на едната договорна држава до арбитражен суд, составен од три члена. Секоја држава ќе назначи по еден арбитер и двата арбитри кои ќе бидат на тој начин назначени заеднички ќе назначат трет арбитер, кој ќе биде нивни претседавач и кој не е државјанин на ниедна држава.

(2) Доколку една од државите не успее да назначи свој арбитер и не го стори тоа во рок од два месеци по поканата од другата страна за назначување, последната страна може да го повика Претседателот на Меѓународниот суд на правдата да го изврши неопходното назначување.

(3) Доколку двата арбитри не можат да постигнат согласност во рок од два месеци по нивното назначување, по избор на третиот арбитер, секоја од државите може да го повика Претседателот на Меѓународниот суд за правда да го изврши неопходното назначување.

(4) Ако, во случаите наведени во став (2) и (3) од овој член, Претседателот на Меѓународниот суд на правдата е спречен да ја изврши наведената функција или е државјанин на едната од договорните држави, Заменик-претседателот ќе биде повикан да ги изврши неопходните назначувања. Доколку Заменик-претседателот е спречен да ја изврши наведената функција или е државјанин на едната договорна држава, највисокиот член на Судот кој е на располагање, кој не е државјанин на една од државите во спорот ќе биде повикан да ги изврши неопходните назначувања.

(5) Судот ќе одлучи врз основа на законот. Пред судот да одлучи, во било која фаза од постапката, може да им предложи на државите да го решат спорот на пријателски начин. Претходните одредби нема да имаат влијание во смисла на предрасуда за разрешување на спорот "ex aequo et bono", доколку државите така се договорат.

(6) Освен ако државите не одлучат поинаку, судот ќе определи своја постапка.

(7) Судот ќе донесе одлука со мнозинство на гласови. Таквата одлука ќе биде конечна и задолжителна за државите.

Член 13

Во случајот на Кралството Холандија, овој договор ќе се применува на оној дел од Кралството во Европа, Холандските Антили и Аруба, доколку наведеното во член 14 став (1) не гласи поинаку.

Член 14

(1) Овој договор ќе влезе во сила на првиот ден од вториот месец по датумот на кој договорните држави меѓусебно писмено се известиле дека нивните уставни постапки се спроведени и ќе остане на сила во период од петанесет години.

(2) Освен ако не е дадено известување за прекинување на договорот од едната од договорните држави, најмалку шест месеци пред датумот на истекнувањето на неговата полноважност, овој договор ќе биде премолчано предложен за период од десет години, каде секоја договорна држава го задржува правото да го прекине договорот со известување, најмалку шест месеци пред датумот на истекување на тековниот период на полноважност.

(3) Во однос на инвестиции извршени пред датумот на прекинување на овој договор претходните членови ќе продолжат да важа за понатамошен период од петнаесет години од тој датум.

(4) Во смисла на периодот наведен во став (2) од овој член, Кралството Холандија ќе има право да ја прекине примената на овој договор, одделно, во однос на било кој дел од Кралството.

(5) По стапувањето на сила на сегашниот договор, Договорот за заштита на инвестициите меѓу Социјалистичка Федеративна Република Југославија и Кралството Холандија, потпишан на 16 февруари 1976 год, ќе биде прекинат во однос на договорните држави и заменет со сегашниот договор, освен за цели на разрешување на постоечки спорови како што е наведено во член 10 во сегашниот договор.

Сегашниот договор ќе го прекине само Договорот за заштита на инвестициите помеѓу Социјалистичка Федеративна Република Југославија и Кралството Холандија, потпишан на 16 февруари 1976 година, во врска со оние делови од Кралството Холандија на кој се применува сегашниот договор во согласност со известувањето наведено во член 14 (1) од овој договор.

Како сведоштво за она што се договорија, долупотпишаните претставници официјално ополномоштени го потпишаа овој договор.

Изработен во два примероци во Скопје на 7 јули 1998..... на македонски, холандски и англиски јазик, каде сите три текста се еднакво полноважни. Во случај на разлики во толкувањето, англискиот текст ќе биде меродавен.

За Македонската Влада

Потсекретар во Министерство за
финансии.
Драгољуб Арсовски, с.р.

**За Владата на
Кралството Холандија**

Претставник на Холандската
Амбасада во Скопје
М. А. Стибе, с.р.

**VERDRAG TUSSEN DE MACEDONISCHE REGERING EN
DE REGERING VAN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN INZAKE DE
BEVORDERING EN DE WEDERZIJDSE BESCHERMING VAN
INVESTERINGEN**

~~De Macedonische Regering~~
en
de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden

(hun Staten hierna te noemen de Verdragsluitende Staten),

Geleid door de wens de van oudsher bestaande vriendschapsbanden tussen hun landen te versterken en de economische betrekkingen tussen hen uit te breiden en te intensiveren, met name wat betreft investeringen door de onderdanen van de ene Verdragsluitende Staat op het grondgebied van de andere Verdragsluitende Staat,

In het besef dat overeenstemming omtrent de aan dergelijke investeringen toe te kunnen behandeligen het kapitaalverkeer en de overdracht van technologie tussen, alsmede de economische ontwikkeling van de Verdragsluitende Staten zal stimuleren, en dat een eêrlijke en rechtvaardige behandeling van investeringen wenselijk is,

Zijn het volgende overeengekomen:

Artikel 1

Voor de toepassing van dit Verdrag:

- a. wordt onder de term investeringen verstaan: alle soorten vermogensbestanddelen en in het bijzonder, doch niet uitsluitend:
- i. roerende en onroerende zaken, alsmede andere zakelijke rechten met betrekking tot alle soorten vermogensbestanddelen;
 - ii. rechten ontleend aan aandelen, obligaties en andere soorten belangen in ondernemingen en joint ventures;
 - iii. aanspraken op geld, op andere vermogensbestanddelen of op iedere prestatie die economische waarde heeft;
 - iv. rechten op het gebied van de intellectuele eigendom, technische werkwijzen, goodwill en know-how;
 - v. rechten verleend krachtens het publiekrecht of bij overeenkomst, met inbegrip van rechten tot het opsporen, exploreren, ontginnen en winnen van natuurlijke rijkdommen;

- b. omvat de term onderdanen met betrekking tot elk van de Verdragsluitende Staten:
- i. natuurlijke personen die de nationaliteit van die Verdragsluitende Staat hebben;
 - ii. rechtspersonen die zijn opgericht krachtens het recht van die Verdragsluitende Staat;
 - iii. rechtspersonen die niet zijn opgericht krachtens het recht van die Verdragsluitende Staat, maar die onder al dan niet rechtstreeks toezicht staan van natuurlijke personen zoals omschreven onder i) of van rechtspersonen zoals omschreven onder ii);
- c. omvat het grondgebied van de Verdragsluitende Staten respectievelijk:
- i. het Nederlandse grondgebied, met inbegrip van alle aan de territoriale zee grenzende gebieden waarin de Nederlandse Verdragsluitende Staat, overeenkomstig het internationale recht, rechtsmacht of soevereine rechten uitoefent met betrekking tot de zeebodem, de ondergrond daarvan en de wateren boven de zeebodem, en hun natuurlijke rijkdommen;
 - ii. het Macedonische grondgebied, zijnde land, wateren en lucht, waarover de Macedonische Verdragsluitende Staat overeenkomstig het internationale recht soevereine rechten en rechtsmacht uitoefent.
- d. wordt onder de term opbrengsten verstaan: het geld dat een investering heeft opgebracht en in het bijzonder doch niet uitsluitend winst, interest, dividenden, vergoedingen met betrekking tot licenties, alsmede andere soortgelijke vergoedingen.

Artikel 2

Elke Verdragsluitende Staat bevordert, binnen het kader van zijn wetten en voorschriften, de economische samenwerking door middel van de bescherming op zijn grondgebied van investeringen van onderdanen van de andere Verdragsluitende Staat. Met inachtneming van het recht van elke Verdragsluitende Staat de door zijn wetten of voorschriften verleende bevoegdheden uit te oefenen, staat elke Verdragsluitende Partij dergelijke investeringen toe.

Artikel 3

1. Elke Verdragsluitende Staat waarborgt een eerlijke en rechtvaardige behandeling van de investeringen van onderdanen van de andere Verdragsluitende Staat en belemmert niet, door onredelijke of discriminatoire maatregelen, de werking, het beheer, de instandhouding, het gebruik, het genot of de vervreemding daarvan door deze onderdanen. Elke Verdragsluitende Staat kent aan die investeringen volledige fysieke zekerheid en bescherming toe.

2. In het bijzonder kent elke Verdragsluitende Staat aan die investeringen een behandeling toe, die in ieder geval niet minder gunstig is dan die welke wordt toegekend aan investeringen van zijn eigen onderdanen of aan investeringen van onderdanen van een derde Staat, naar gelang van wat het gunstigst is voor de betrokken onderdaan.

3. Indien een Verdragsluitende Staat onderdanen van een derde Staat bijzondere voordelen heeft toegekend uit hoofde van overeenkomsten tot oprichting van douane-unies, economische unies, monetaire unies of soortgelijke instellingen, dan wel op grond van interim-overeenkomsten die tot zodanige unies of instellingen leiden, is die Verdragsluitende Staat niet verplicht zodanige voordelen toe te kennen aan onderdanen van de andere Verdragsluitende Staat.

4. Elke Verdragsluitende Staat komt alle verplichtingen na die hij is aangegaan met betrekking tot de behandeling van investeringen van onderdanen van de andere Verdragsluitende Staat.

5. Indien naast dit Verdrag de wettelijke bepalingen van een van beide Verdragsluitende Staten of verplichtingen krachtens internationaal recht die thans tussen de Verdragsluitende Staten bestaan of op een later tijdstip onderling worden aangegaan, een algemene of bijzondere regeling bevatten op grond waarvan investeringen door onderdanen van de andere Verdragsluitende Staat aanspraak kunnen maken op een behandeling die gunstiger is dan in dit Verdrag is voorzien, heeft een dergelijke regeling, in zoverre zij gunstiger is, voorrang boven dit Verdrag.

Artikel 4

Met betrekking tot belastingen, heffingen, lasten en verminderingen en vrijstellingen van belasting kent iedere Verdragsluitende Staat aan onderdanen van de andere Verdragsluitende Staat die zich op zijn grondgebied met economische activiteiten bezighouden, een behandeling toe die niet minder gunstig is dan die welke wordt toegekend aan zijn eigen onderdanen of aan die van een derde Staat die zich in dezelfde omstandigheden bevinden, naar gelang van wat het gunstigst is voor de betrokken onderdanen. Hierbij wordt evenwel geen rekening gehouden met bijzondere belastingvoordelen door die Staat toegekend:

- a. krachtens een verdrag ter vermijding van dubbele belasting; of
- b. uit hoofde van zijn deelneming aan een douane-unie, economische unie of soortgelijke instelling; of
- c. op basis van wederkerigheid met een derde Staat.

Artikel 5

De Verdragsluitende Staten waarborgen dat betalingen die verband houden met een investering kunnen worden overgemaakt. De overmakingen geschieden in vrij inwisselbare valuta, zonder beperking of vertraging. Deze overmakingen omvatten in het bijzonder, doch niet uitsluitend:

- a. winsten, interest, dividenden en andere lopende inkomsten;
- b. gelden nodig
 - i. voor het verwerven van grondstoffen of hulpmaterialen, halffabrikaten of eindproducten, of
 - ii. om kapitaalgoederen te vervangen teneinde de continuïteit van investering te waarborgen;
- c. bijkomende gelden nodig voor de ontwikkeling van een investering;
- d. gelden voor de terugbetaling van leningen;
- e. royalty's of honoraria;
- f. inkomsten uit arbeid van natuurlijke personen;
- g. opbrengsten van de verkoop of liquidatie van de investering;
- h. schadeloosstelling in geval van onteigening uit hoofde van artikel 6;
- i. betalingen uit hoofde van artikel 7.

Artikel 6

Geen der Verdragsluitende Staten neemt maatregelen waardoor direct of indirect aan onderdanen van de andere Verdragsluitende Staat hun investeringen worden ontnomen, tenzij aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- a. de maatregelen worden genomen in het algemeen belang en met inachtneming van een behoorlijke rechtsgang,
- b. de maatregelen zijn niet discriminatoir of in strijd met enige verbintenis die de Verdragsluitende Staat die deze maatregelen neemt, is aangegaan;
- c. de maatregelen gaan vergezeld van een billijke schadeloosstelling. Deze schadeloosstelling dient overeen te komen met de werkelijke waarde van de desbetreffende investeringen, dient rente te omvatten tegen een gewone commerciële rentevoet tot de datum van betaling en dient, wil zij doeltreffend zijn voor de gerechtigden, zonder vertraging te worden betaald en te kunnen worden overgemaakt naar het door de betrokken gerechtigden aangewezen land en in de valuta van het land waarvan de gerechtigden onderdaan zijn of in een door de gerechtigden aanvaarde vrij inwisselbare valuta.

Artikel 7

Aan onderdanen van de ene Verdragsluitende Staat die verliezen lijden met betrekking tot hun investeringen op het grondgebied van de andere Verdragsluitende

Staat wegens oorlog of een ander gewapend conflict, revolutie, een nationale noodtoestand, opstand, oproer of ongeregelheden, wordt de laatstbedoelde Verdragsluitende Staat wat restitutie, schade-vergoeding, schadeloosstelling of een andere regeling betreft, geen minder gunstige behandeling toegekend dan die welke die Verdragsluitende Staat toekent aan zijn eigen onderdanen of aan onderdanen van een derde Staat, naar gelang van wat het gunstigst is voor de betrokken onderdanen.

Artikel 8

Indien de investeringen van een onderdaan van de ene Verdragsluitende Staat verzekerd zijn tegen niet-commerciële risico's of anderszins aanleiding geven tot de betaling van schadevergoeding ter zake van die investeringen krachtens een bij wet, voorschrift of overheidscontract ingesteld stelsel, wordt de subrogatie van de verzekeraar of de herverzekeraar of de door de ene Verdragsluitende Staat aangewezen instantie in de rechten van de bedoelde onderdaan, ingevolge de voorwaarden van deze verzekering of krachtens een andere gegeven schadeloosstelling, door de andere Verdragsluitende Staat erkend.

Artikel 9

Elke Verdragsluitende Staat stemt ermee in juridische geschillen die ontstaan tussen die Verdragsluitende Staat en een onderdaan van de andere Verdragsluitende Staat betreffende een investering van die onderdaan op het grondgebied van de eerstbedoelde Verdragsluitende Staat voor te leggen aan het Internationale Centrum voor de Beslechting van Investeringsgeschillen ter beslechting door conciliatie of arbitrage krachtens het Verdrag inzake de beslechting van geschillen met betrekking tot investeringen tussen Staten en onderdanen van andere Staten, dat op 18 maart 1965 te Washington werd opengesteld voor ondertekening. Een rechtspersoon die onderdaan is van de ene Verdragsluitende Staat en die, voordat een dergelijk geschil ontstaat, onder toezicht staat van onderdanen van de andere Verdragsluitende Staat, wordt in overeenstemming met artikel 25, tweede lid, letter b, van het Verdrag van Washington voor de toepassing van dat Verdrag behandeld als onderdaan van de andere Verdragsluitende Staat.

Artikel 10

De bepalingen van dit Verdrag zijn, vanaf de datum waarop dit in werking treedt, ook van toepassing op investeringen die vóór die datum zijn gedaan. De bepalingen van dit Verdrag zijn niet van toepassing op geschillen die onderworpen zijn aan een procedure ter regeling van geschillen krachtens de Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Socialistische Federatieve Republiek Joegoslavië inzake de bescherming van investeringen, ondertekend op 16 februari 1976. In een dergelijk geval blijft laatstgenoemde Overeenkomst, voor zover deze

betrekking heeft op de desbetreffende geschillen, van toepassing op deze investeringen totdat een definitieve regeling voor deze geschillen is getroffen.

Artikel 11

Elk van beide Verdragsluitende Staten kan aan de andere Staat voorstellen overleg te plegen over een aangelegenheid betreffende de uitlegging of toepassing van dit Verdrag. De andere Staat neemt dit voorstel in welwillende overweging en biedt passende gelegenheid voor een dergelijk overleg.

Artikel 12

1. Enig geschil tussen de Verdragsluitende Staten betreffende de uitlegging of de toepassing van dit Verdrag dat niet binnen een redelijke termijn langs diplomatieke weg kan worden beslecht, wordt, tenzij de Staten anders zijn overeengekomen, op verzoek van een van beide Staten voorgelegd aan een uit drie leden samengesteld scheidsgerecht. Elke Staat benoemt één scheidsman en de twee aldus benoemde scheidslieden benoemen te zamen een derde scheidsman, die geen onderdaan van een der Staten is, tot hun voorzitter.

2. Indien een van beide Staten nalaat zijn scheidsman te benoemen en indien hij binnen twee maanden geen gevolg heeft gegeven aan het verzoek van de andere Staat tot deze benoeming over te gaan, kan de laatstgenoemde Staat de President van het Internationale Gerechtshof verzoeken de noodzakelijke benoeming te verrichten.

3. Indien de beide scheidslieden niet binnen twee maanden na hun benoeming overeenstemming kunnen bereiken over de keuze van de derde scheidsman, kan elk der Staten de President van het Internationale Gerechtshof verzoeken de noodzakelijke benoeming te verrichten.

4. Indien in de in het tweede en derde lid van dit artikel bedoelde gevallen de President van het Internationale Gerechtshof verhinderd is genoemde functie uit te oefenen, of onderdaan is van een van beide Verdragsluitende Staten, wordt de Vice-President verzocht de noodzakelijke benoemingen te verrichten. Indien de Vice-President verhinderd is de genoemde functie uit te oefenen, of onderdaan is van een van beide Staten, wordt het lid van het Gerechtshof dat de hoogste anciënniteit heeft, beschikbaar is en geen onderdaan is van een der Staten, verzocht de noodzakelijke benoeming te verrichten.

5. Het scheidsgerecht doet uitspraak op basis van eerbiediging van het recht. Alvorens uitspraak te doen, kan het scheidsgerecht in elke stand van het geding een minnelijke schikking van het geschil aan de Staten voorstellen. De voorgaande bepalingen doen geen afbreuk aan regeling van het geschil ex aequo et bono, indien de Staten dit overeenkomen.

6. Tenzij de Staten anders beslissen, stelt het scheidsgerecht zijn eigen procedureregels vast.

7. Het scheidsgerecht neemt zijn beslissing bij meerderheid van stemmen. Deze beslissing is onherroepelijk en bindend voor de Staten.

Artikel 13

Wat betreft het Koninkrijk der Nederlanden is dit Verdrag van toepassing op het deel van het Rijk in Europa, de Nederlandse Antillen en Aruba, tenzij anders is bepaald in de in artikel 14, eerste lid, bedoelde mededeling.

Artikel 14

1. Dit Verdrag treedt in werking op de eerste dag van de tweede maand die volgt op de datum waarop de Verdragsluitende Staten elkaar schriftelijk hebben medegedeeld dat aan hun grondwettelijk vereiste procedures is voldaan, en blijft van kracht gedurende een tijdvak van vijftien jaar.

2. Tenzij ten minste zes maanden voor het verstrijken van de geldigheidsduur door een van beide Verdragsluitende Staten mededeling van beëindiging is gedaan, wordt dit Verdrag telkens stilzwijgend verlengd voor een tijdvak van tien jaar, waarbij elke Verdragsluitende Staat zich het recht voorbehoudt dit Verdrag te beëindigen met inachtneming van een opzegtermijn van ten minste zes maanden vóór het verstrijken van de lopende termijn van geldigheid.

3. Ten aanzien van investeringen die zijn gedaan vóór de datum van beëindiging van dit Verdrag, blijven de voorgaande artikelen van kracht gedurende een tijdvak van vijftien jaar vanaf die datum.

4. Met inachtneming van de in het tweede lid van dit artikel genoemde termijn is het Koninkrijk der Nederlanden gerechtigd de toepassing van dit Verdrag ten aanzien van een deel van het Koninkrijk afzonderlijk te beëindigen.

5. Bij de inwerkingtreding van dit Verdrag wordt de Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Socialistische Federatieve Republiek Joegoslavië inzake de bescherming van investeringen, ondertekend op 16 februari 1976, in de betrekkingen tussen de Verdragsluitende Staten beëindigd en vervangen door dit Verdrag, behalve ten aanzien van de regeling van bestaande geschillen bedoeld in artikel 10 van dit Verdrag.

Dit Verdrag beëindigt slechts de Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Socialistische Federatieve Republiek Joegoslavië inzake de bescherming van investeringen, ondertekend op 16 februari 1976, voor zover deze die

delen van het Koninkrijk der Nederlanden betreft, voor welke dit Verdrag van toepassing is overeenkomstig de mededeling in artikel 14, eerste lid, van dit Verdrag.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekende vertegenwoordigers, daartoe naar behoren gemachtigd, dit Verdrag hebben ondertekend.

GEDAAN in tweevoud te Skopje op 07.07.1998,

in de Macedonische, de Nederlandse en de Engelse taal, zijnde de drie teksten authentiek. In geval van verschil in interpretatie is de Engelse tekst doorslaggevend.

Voor de Macedonische
Regering

Voor de Regering van
het Koninkrijk der Nederlanden

A G R E E M E N T

on encouragement and reciprocal protection of investments between
the Macedonian Government and the Government of the Kingdom of the Netherlands

The Macedonian Government

and

The Government of the Kingdom of the Netherlands

(their States hereinafter referred to as "The Contracting States"),

Desiring to strengthen their traditional ties of friendship and to extend and intensify the economic relations between them, particularly with respect to investments by the nationals of one Contracting State in the territory of the other Contracting State,

Recognizing that agreement upon the treatment to be accorded to such investments will stimulate the flow of capital and technology and the economic development of the Contracting States and that fair and equitable treatment of investment is desirable,

Have agreed as follows:

Article 1

For the purposes of this Agreement:

(a) the term "investments" means every kind of asset and more particularly, though not exclusively

(I) movable and immovable property as well as any other rights in rem in respect of every kind of asset;

(II) rights derived from shares, bonds and other kinds of interests in companies and joint ventures;

(III) claims to money, to other assets or to any performance having an economic value;

(IV) rights in the field of intellectual property, technical processes, goodwill and know-how;

(V) rights granted under public law or under contract, including rights to prospect, explore, extract and win natural resources.

(b) the term "nationals" comprises with regard to either Contracting State:

(I) natural persons having the nationality of that Contracting State;

(II) legal persons constituted under the law of that Contracting State;

(III) legal persons not constituted under the law of that Contracting State but controlled, directly or indirectly, by natural persons as defined in (I) or by legal persons as defined in (II).

(c) the territory of the Contracting States comprises respectively;

(I) The Macedonian territory, meaning areas in land, water and air, over which the Macedonian Contracting State exercises sovereign rights and jurisdiction according to international law.

(II) The Netherlands territory, including any area adjacent to the territorial sea within which the Netherlands Contracting State, in accordance with international law, exercises jurisdiction or sovereign rights with respect to the sea bed, its sub-soil and its superjacent waters, and their natural resources;

(d) the term "returns" shall mean money yielded by an investment and in particular, though not exclusively the profit, the interest, the dividends, compensation with respect to licenses, as well as other similar compensation.

Article 2

Either Contracting State shall, within the framework of its laws and regulations, promote economic cooperation through the protection in its territory of investments of nationals of the other Contracting State. Subject to its right to exercise powers conferred by its laws or regulations, each Contracting State shall admit such investments.

Article 3

1) Each Contracting State shall ensure fair and equitable treatment of the investments of nationals of the other Contracting State and shall not impair, by unreasonable or discriminatory measures, the operation, management, maintenance, use, enjoyment or disposal thereof by those nationals. Each Contracting State shall accord to such investments full physical security and protection.

2) More particularly, each Contracting State shall accord to such investments treatment which in any case shall not be less favourable than that accorded either to investments of its own nationals or to investments of nationals of any third State, whichever is more favourable to the national concerned.

3) If a Contracting State has accorded special advantages to nationals of any third State by virtue of agreements establishing customs unions, economic unions, monetary

unions, monetary unions or similar institutions, or on the basis of interim agreements leading to such unions or institutions, that Contracting State shall not be obliged to accord such advantages to nationals of the other Contracting State.

4) Each Contracting State shall observe any obligation it may have entered into with regard to investments of nationals of the other Contracting State.

5) If the provisions of law of either Contracting State or obligations under international law existing at present or established hereafter between the Contracting States in addition to the present Agreement contain a regulation, whether general or specific, entitling investments by nationals of the other Contracting State to a treatment more favourable than is provided for by the present Agreement, such regulation shall, to the extent that it is more favourable, prevail over the present Agreement.

Article 4

With respect to taxes, fees, charges and to fiscal deductions and exemptions, each Contracting State shall accord to nationals of the other Contracting State who are engaged in any economic activity in its territory, treatment not less favourable than that accorded to its own nationals or to those of any third State who are in the same circumstances, whichever is more favourable to the nationals concerned. For this purpose, however, there shall not be taken into account any special fiscal advantages accorded by that State:

- a) under an agreement for the avoidance of double taxation; or
 - b) by virtue of its participation in a customs union, economic union or similar institution;
- or
- c) on the basis of reciprocity with a third State.

Article 5

The Contracting States shall guarantee that payments relating to an investment may be transferred. The transfers shall be made in a freely convertible currency, without restriction or delay. Such transfers include in particular though not exclusively:

- a) profits, interests, dividends and other current income;
 - b) funds necessary
 - (I) for the acquisition of raw or auxiliary material, semi-fabricated or finished products,
- or
- (II) to replace capital assets in order to safeguard the continuity of an investment;
- c) additional funds necessary for the development of an investment;
 - d) funds in repayment of loans;
 - e) royalties or fees;
 - f) earnings of natural persons;
 - g) proceeds of sale or liquidation of the investment;
 - h) compensation in case of expropriation pursuant to Article 6.
 - i) payments arising under Article 7.

Article 6

Neither Contracting State shall take any measures depriving, directly or indirectly, nationals of the other Contracting State of their investments unless the following conditions are complied with:

- a) the measures are taken in the public interest and under due process of law;
- b) the measures are not discriminatory or contrary to any undertaking which the Contracting State which takes such measures may have given;
- c) the measures are taken against just compensation. Such compensation shall represent the genuine value of the investments affected, shall include interest at a normal commercial rate until the date of payment and shall, in order to be effective for the claimants, be paid and made transferable, without delay, to the country designated by the claimants concerned and in the currency of the country of which the claimants are nationals or in any freely convertible currency accepted by the claimants.

Article 7

Nationals of the one Contracting State who suffer losses in respect of their investments in the territory of the other Contracting State owing to war or other armed conflict, revolution, a state of national emergency, revolt, insurrection or riot shall be accorded by the latter Contracting State treatment, as regards restitution, indemnification, compensation or other settlement, no less favourable than that which that Contracting State accords to its own nationals or to nationals of any third State, whichever is more favourable to the nationals concerned.

Article 8

If the investments of a national of the one Contracting State are insured against non-commercial risks or otherwise give rise to payment of indemnification in respect of such investments under a system established by law, regulation or government contract, any subrogation of the insurer or re-insurer or Agency designated by the one Contracting State to the rights of the said national pursuant to the terms of such insurance or under any other indemnity given shall be recognized by the other Contracting State.

Article 9

Each Contracting State hereby consents to submit any legal dispute arising between that Contracting State and a national of the other Contracting State concerning an investment of that national in the territory of the former Contracting State to the International Centre for Settlement of Investment Disputes for settlement by conciliation or arbitration under the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States, opened for signature at Washington on 18 March 1965. A legal person which is a national of one Contracting State and which before such a dispute arises is controlled by nationals of the other Contracting State shall, in accordance with Article 25(2) (b) of the Convention, for the purpose of the Convention be treated as a national of the other Contracting State.

Article 10

The provisions of this Agreement shall, from the date of entry into force thereof, also apply to investments which have been made before that date. The provisions of this

Agreement shall not apply to disputes concerning investments which are subject of a dispute settlement procedure under the Agreement on the Protection of Investments between the Kingdom of the Netherlands and the Socialist Federal Republic of Yugoslavia of 16 February 1976. In that case the latter Agreement shall continue to apply to these investments, as far as it concerns the disputes referred to, until a final settlement for these disputes has been reached.

Article 11

Either Contracting State may propose to the other State that consultations be held on any matter concerning the interpretation or application of the Agreement. The other State shall accord sympathetic consideration to the proposal and shall afford adequate opportunity for such consultations.

Article 12

1) Any dispute between the Contracting States concerning the interpretation or application of the present Agreement, which cannot be settled within a reasonable lapse of time by means of diplomatic negotiations, shall, unless the States have otherwise agreed, be submitted, at the request of either State, to an arbitral tribunal, composed of three members. Each State shall appoint one arbitrator and the two arbitrators thus appointed shall together appoint a third arbitrator as their chairman who is not a national of either State.

2) If one of the States fails to appoint its arbitrator and has not proceeded to do so within two months after an invitation from the other State to make such appointment, the latter State may invite the President of the International Court of Justice to make the necessary appointment.

3) If the two arbitrators are unable to reach agreement, in the two months following their appointment, on the choice of the third arbitrator, either State may invite the President of the International Court of Justice to make the necessary appointment.

4) If, in the cases provided for in the paragraphs (2) and (3) of this Article, the President of the International Court of Justice is prevented from discharging the said function or is a national of either Contracting State, the Vice-President shall be invited to make the necessary appointments. If the Vice-President is prevented from discharging the said function or is a national of either State the most senior member of the Court available who is not a national of either State shall be invited to make the necessary appointments.

5) The tribunal shall decide on the basis of respect for the law. Before the tribunal decides, it may at any stage of the proceedings propose to the States that the dispute be settled amicably. The foregoing provisions shall not prejudice settlement of the dispute *ex aequo et bono* if the States so agree.

6) Unless the States decide otherwise, the tribunal shall determine its own procedure.

7) The tribunal shall reach its decision by a majority of votes. Such decision shall be final and binding on the States.

Article 13

As regards the Kingdom of the Netherlands, the present Agreement shall apply to the part of the Kingdom in Europe, the Netherlands Antilles and to Aruba, unless the notification provided for in Article 14, paragraph (1) provides otherwise.

Article 14

1) The present Agreement shall enter into force on the first day of the second month following the date on which the Contracting States have notified each other in writing that their constitutionally required procedures have been complied with, and shall remain in force for a period of fifteen years.

2) Unless notice of termination has been given by either Contracting State at least six months before the date of the expiry of its validity, the present Agreement shall be extended tacitly for periods of ten years, whereby each Contracting State reserves the right to terminate the Agreement upon notice of at least six months before the date of expiry of the current period of validity.

3) In respect of investments made before the date of the termination of the present Agreement, the foregoing Article shall continue to be effective for a further period of fifteen years from that date.

4) Subject to the period mentioned in paragraph (2) of this Article, the Kingdom of the Netherlands shall be entitled to terminate the application of the present Agreement separately in respect of any of the parts of the Kingdom.

5) Upon entry into force of the present Agreement, the Agreement on the Protection of Investments between the Socialist Federal Republic of Yugoslavia and the Kingdom of the Netherlands, signed on 16 February 1976, shall be terminated in the relation between the Contracting States, and replaced by the present Agreement, except for the purpose of settlement of existing disputes as referred to in Article 10 of the present Agreement.

The present Agreement will only terminate the Agreement on the Protection of Investments between the Socialist Federal Republic of Yugoslavia and the Kingdom of the Netherlands, signed on 16 February 1976, in relation with those parts of the Kingdom of the Netherlands to which the present Agreement applies in conformity with the notification mentioned in Article 14 (1) of this Agreement.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned representatives, duly authorized thereto, have signed the present Agreement.

DONE in two originals, at Skopje on 07.07.1998, in the Macedonian, Netherlands, and English languages, the three texts being authentic. In case of difference of interpretation the English text will prevail.

For the Macedonian Government

**For the Government of the
Kingdom of the Netherlands**

Член 3

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".